

RAIMON CARRASCO

Girar els ulls al nord

Les eternes polèmiques sobre l'ensenyament de la història, els "papers de Salamanca", les seleccions esportives nacionals, etc., posen en relleu que l'actual govern del PP no fa sinó el que han fet tots els governs espanyols de l'era moderna: gestionar el projecte nacional espanyol, en què Catalunya té reservat el paper que correspon a una regió pròspera i peculiar. El catalanisme polític de tot el segle XX ha maldat perquè el projecte nacional català tingués cabuda en un estat espanyol d'estructura plurinacional, però cal reconèixer que no se n'ha sortit. Si l'objectiu fos simplement que Catalunya tingués una certa autonomia política, podríem considerar que s'ha avançat prou. Però si l'objectiu consistia a bastir un estat plurinacional, en què les nacions que l'integren se sentissin reconegudes i respectades, crec que es pot dir que no hem avançat gaire.

A l'entrada del segle XXI el catalanisme s'ha de plantejar si val la pena de continuar consumint energies en l'intent de construir un estat espanyol d'estructura plurinacional. L'estat espanyol, que fa cent anys potser constituïa un àmbit adient de superestructura política i de mercat econòmic, avui és massa petit per a complir aquestes funcions. Per això potser fóra més productiu que el catalanisme fes un canvi d'escala i es fixés com a objectiu, directament, d'aconseguir que col·lectivitats nacionals com la catalana trobin un encaix acceptable en la nova institucionalització política d'Europa.

La Unió Europea és encara a mig fer. En les pròximes ampliacions, que obliguen a una profunda reforma institucional s'hi incorporaran nacions de poc pes demogràfic, com Estònia (1,4 milions d'habitants), Eslovènia (1,9 milions), Lituània (3,7 milions), Eslovàquia (5,4 milions), Bulgària (8,2 milions), Hongria (10 milions), etc. En aquest marc, caldria treballar perquè la reforma que es projecta prengui per fonament el reconeixement dels drets polítics i culturals de tots els pobles de la Unió, evitant discriminacions injustificades.

Avui, segons el Tractat de la Comunitat Europea, qualsevol ciutadà té el dret de relacionar-se amb les institucions europees en irlandès, finès, portuguès o danès, però no en català. És acceptable que d'aquí a uns quants mesos Xipre o Letònia puguin, per exemple, participar en el Consell Europeu i exercir la presidència semestral de la Comunitat, mentre que Flandes o Catalunya s'hagin de conformar a participar en el Comitè de Regions?

La qüestió del legislatiu comunitari és un bon exemple del canvi d'escala que ens cal: val la pena de gastar energies intentant una improbable reforma del senat espanyol, quan la Comunitat Europea discuteix ara mateix com s'ha de configurar el seu futur Parlament bicameral? Actualment l'òrgan legislatiu comunitari de representació territorial —és a dir,

l'òrgan que s'assembla més a un senat europeu— és el Consell Europeu, del qual forma part un representant del govern de cada estat membre. Les entitats substatals, com dèiem, participen en el Comitè de Regions, òrgan amb funcions merament consultives i que aplega representants tant de les regions com dels municipis. Sembla clar que aquesta configuració del legislatiu europeu no permet gaire joc a les nacions sense estat propi

i, per tant, seria natural que des de Catalunya es fessin propostes i es busquessin aliances per aconseguir una institucionalització més satisfactòria dels òrgans legislatius comunitaris.

Mentre aquí discutim sobre els temaris de la història d'Espanya o sobre la possibilitat de parlar en català en determinades sessions del senat espanyol, al nord es debat la futura constitució europea. Aconseguir que Catalunya tingui un encaix acceptable en la configuració política d'Europa no serà una feina senzilla, però, per al catalanisme, decidir de fer política mirant al nord i deixar reposar una mica el pont aeri seria, sens dubte, una experiència estimulante.

“Per al catalanisme, decidir de fer política mirant cap al nord i deixar reposar el pont aeri seria una experiència estimulante.”

*Membre del col·lectiu
L'Opinió Catalana*